

Những tấm hình

Tác Giả: Châu Nguyễn

Thứ Năm, 22 Tháng 10 Năm 2009 17:11

Khi xa, vì duyên văn nghệ, tôi có một cô bạn người Huế. Tôi đi thăm kinh xa xôi đó, một ngày kia cô gửi vào Sài Gòn tôi một tấm hình.

Hình chụp cô với mái tóc thè, tay cầm nón bài thơ, đứng bên bờ sông Hương. Đôi mắt cô nhìn ra dòng sông, trông cũng êm và hiền như dòng sông vậy. Đáng sau bức hình, thay vì nghệ sĩ đi đường, cô viết mấy câu thơ ngắn gọn:

Những tình huống

Tên: Châu Nguyễn

Tháng: 22 Tháng 10 Năm: 2009 17:11

"Đi con gái

Nhà dòng Hoàng,

Kết bạn chú

Những tình huống."

Ngồi nhìn cô chèo bên bờ sông Hoàng và đò những câu thơ nhai kỹ, tôi thấy băng khuâng. Sông Hoàng không phải là con sông quan trọng, cũng chẳng phải là một dòng sông lớn, nhưng bao giờ nó cũng đem đến cho tôi một sự yên bình. Sông Hoàng, cùng với núi Ngõ, đã trở thành một phần quan trọng làm nên linh hồn xứ Huế. Và những người con của xứ thơ này, dù bây giờ trôi giạt đến tận chân trời góc biển xa nào, cũng như dòng sông Hoàng mỗi khi nghĩ về hay nghe nhắc tới quê hương của mình. Tôi không nghĩ sông Hoàng đem đến quý giá như vậy, vì nó "may mắn" đem đến các văn nghệ sĩ thì vô hóa nó trong những tác phẩm của họ, nhưng vì nó tuy nhỏ bé nhưng cũng đã đem lại niềm vui cho người dân xứ Huế. Nó là một niềm vui, không gây tai hại, là một niềm vui làm cho người ta đau khổ. Phát xuất từ Ngũ Hành Sơn, sông Hoàng hiền lành và nhẹ nhàng chảy ngang qua Ngõ Cỏ, chùa Nguyễn Tử Biếu, chùa Thiên Mụ, vào tới Kim Long, rồi trôi bên dòng của Bưởi Hồ, của Sông Hoàng, của Trùng Khánh, rồi tới Vĩnh Dạ, Lũy Ân, Vĩnh Lộ, Thuận Hòa, Tân Mỹ và cuối cùng ra cửa Thuận An, góp phần vào biển cả mênh mông.

Cũng như con người, một dòng sông có một cuộc đời và ta có thể nghe một dòng sông kể về cuộc đời của nó, nếu ta ngồi bên nó, cõi lòng lắng xuống, đôi tai mở ra để nghe tiếng nói của thiên nhiên. Giờ như có một buổi chiều tôi ngồi bên bờ sông Hoàng và làm như thế, tôi sẽ nghe sông Hoàng thì nói về đời nó. Nó nói rằng người con của nó chẳng có gì vang danh giá, vì phát xuất từ một nơi chèo có chút gì thơ mộng, cũng chẳng phải là một đóa danh hoa thì ngời chói sáng. Ngũ Hành Sơn chỉ là nơi người ta đến chơi làm thơ, thơ thôi. Nó nói rằng từ ngày này qua tháng khác, hết năm hết tết năm kia, nó sẽ trôi về bình thường, có thể nói là một tình huống, quanh quẩn thì cũng chẳng trôi qua những làng xóm đã quá quen thuộc, rồi cuối cùng đi ra biển, một hút, hòa tan trong cái mênh mông của đời sống bất ngát. Nó nói rằng, chảy ngang qua xứ Huế, nó đã chèo kiêu hãnh bao nhiêu tang thương đời đời của những chuyến đi tìm nhau, bao nhiêu niềm vui nhai nhai và bao nhiêu nỗi niềm của những dân lành hiền hậu. Nó nói rằng người con của nó đã dùng nó theo những mục đích riêng: để làm những chuyến đi, để làm những tình yêu, để làm ăn buôn bán, cũng có khi để đem những thứ rác rưởi phiếm nhiễu. Dòng sông chèo những tình huống,

vội đáng vội bên ngoài như yểu đuối tiêu cực những tình trạng vội vã tấc lòng bao dung. Dòng sông Hoàng nói cho tôi nghe như thế, và có thể cũng sẽ hỏi về cuộc đời của tôi. Tôi đã biết ngu ngốc đâu đã trải qua những giai đoạn nào của cuộc đời, đã nhìn cuộc sống vội vã quan niệm, thái độ ra sao? Dòng sông không đòi tôi trả lời cho nó, những khuyên tôi hãy thành thực trả lời cho chính mình.

Đôi người con gái cũng giống như dòng sông Hoàng. Tôi nghĩ đến cô bạn của mình và thấy đi u cô viết thật đúng, ít ra là về chính cuộc đời cô. Cô viết vẫn hay những không phải là nhà văn có danh. Cô dạy học giỏi những không phải là một giáo sư nổi tiếng. Cô sống một cuộc sống rất bình thường: sinh trưởng trong một gia đình trung lưu cùng với anh chị em trong nhà học hành, vui chơi trong suốt tuổi thơ. Lên đến một chút, cô cũng từng làm việc giúp cha mẹ. Cô cũng đã trải qua những cảnh nghèo túng thiếu hụt, những niềm vui, những nỗi buồn của cuộc sống cá nhân và gia đình. Rồi cô hoàn tất việc học, đi tìm việc làm, bắt đầu cuộc sống vội vã tìm kiếm lòng son và đôi mắt nai trắng. Cô đã từng được nâng đỡ khích lệ, cũng những đã từng bị冷落 hay ganh ghét.

Sau này cô lấy chồng, sinh con, tiếp tục làm những công việc như trước kia cha mẹ cô đã làm, lo lắng những nỗi lo cho gia đình như trước kia cha mẹ cô đã lo. Những sự kiện và những diễn biến trong cuộc đời cô xem ra rất tầm thường, nó kết lại làm thành cuộc đời người con gái của cô. Người ta hay hát: "Đôi mắt người con gái, sáng như đã nhũ, Trả cho không được mỹ. Đến khi lấy chồng, chị còn mãi tình đem theo." Tôi không biết cô bạn tôi ngày lên xe hoa, mang theo cái gì về nhà chồng? Ngay cả một tình, chồng biết có hay không, mà nếu có thì cũng là một tình nào đó hết sức âm thầm, hết sức kín đáo. Chị có một đi u tôi biết cô bạn tôi mang theo được và cô sẽ chia sẻ với chồng, với con đi u ý, đó là cái nhìn nhân ái với đời với người, và lòng nhân ái trước tất cả những khó khăn nghẹn ngào của cuộc sống. Đi u đó chính là con người của cô, là chính cô, và đã khi nào cuộc đời cô tuy tầm thường mà có giá trị. Tôi quý mến và kính trọng cô cũng chính vì đi u ý.

Ngày hôm qua, người xấp xỉ những tình trạng hình ảnh cũ, tôi chợt thấy một hình của cô bạn ngày nào, ghép trong một tập chép tay. Tôi lại thấy lòng có chút băng khuâng. Người ta biết dòng sông Hoàng phát xuất từ đâu, trôi qua những đâu trước khi đến cửa Thuận An và đổ ra biển. Những người ta thấy tình không biết cuộc đời một người trải qua những giai đoạn, những biến cố nào, sẽ trôi giạt đến những bến bờ nào, trước khi đến bến bờ bước sang cuộc đời vĩnh cửu. Cô bạn tôi và gia đình cô không biết bây giờ đã trôi giạt về đâu và cuộc sống gia đình cô bây giờ ra sao? Hi vọng cô vẫn giữ được cái "tâm thanh" cao đẹp của dòng sông Hoàng. Tôi ngắm nhìn cô trong hình. Nó có hình đen trắng đã hỏi người màu vẽ không Làm một đốm nét trong sáng của đôi mắt và khuôn mặt thật hiền hòa của cô; đôi môi xinh xắn như còn đang mỉm cười nói một lời ngọt ngào thân ái. Tất cả phía sau lưng một hình, nét chòm móm màu tím vẫn còn đốm nét. "Đôi con gái, như dòng Hoàng, kết bóng chiếu những tình trạng."

Những tình cảm thiêng liêng

Tác Giả: Châu Nguyễn

Thứ Năm, 22 Tháng 10 Năm 2009 17:11

Tôi băng khuâng vì cô, băng khuâng vì "đôi con gái". Những tình băng khuâng hân nếm vì đôi con gái. Càng sống, tôi càng cảm nghiệm sâu xa rằng: chúng phải có "đôi con gái" mới "kết băng chuôi những tình thiêng liêng", mà đôi con gái con người đó uổng công dốt ra, kết lại băng những cái rất tình thiêng liêng như nhút. Ngay cả những người có đôi mắt cao sang như tằm hay những người có đôi sống đờ đờ như nhút, cũng vẫn sống cuộc sống "tình thiêng liêng" của kiếp nhân sinh, chúng thật mà một Linh mục bên tôi đã chọn tên "Nguyễn Văn Tình Thôn" làm bút hiệu.

Đôi người ta ai cũng có những mong ước tình thiêng liêng, to lớn hay không chúng ta biết, những đấng đấng hân, lớn hân cao hân cái hân tình. Và người ta, dù trong giai cấp, đôi mắt nào, cũng vẫn tận hưởng những "kì công" mình đã thực hiện được trong quá khứ, những cái tận hưởng giúp cho người ta vui mà sống. Những những gì cảm nhận thì chúng ta phải là hân thực, còn những kì công thì lâu lâu mới xảy ra. Còn lại phần lớn đôi người ta là những cái nhút bé, tận hưởng, tình thiêng liêng: chuyển miêng cảm mạnh áo, chuyển công ăn việc làm, chuyển nhà chuyển cửa, chuyển vợ chồng, con cái, hàng, bè bạn... Có những chuyển rất nhút nhút, xem như vô nghĩa đôi với những "giấc mơ con", như chuyển rửa cái bát, quét cái nhà, chuyển thu dọn chăn gối buổi sáng, chuyển sửa lại một vết dơ bẩn, chuyển ra công viên chơi với đôi con nhút, chuyển đi dành chút tiền sắm chiếc áo mới cho vợ... tất cả những chuyển đó góp lại làm thành cuộc đời người ta. Nếu tôi sống với những gì cảm nhận tình thiêng liêng và những kì công quá khứ, chúng ta khi có những chuyển lớn xảy ra thì mới làm, mà không chúng ta sống những cái tình thiêng liêng, nhút nhút những gì xảy ra hàng ngày, hàng giờ, thì tôi chọn thực sống cuộc đời của chính tôi.

Tôi viết những dòng này khi năm phụng vụ sắp sửa tới mùa thiêng liêng niên chuyển sang mùa sống đón chào Giáng Sinh. Mùa sống, mùa chay, tuấn thiêng liêng khó, Giáng Sinh, Giáng Sinh là những biến chuyển, những giai đoạn được biết trong năm phụng vụ. Còn lại, cả năm là mùa thiêng liêng niên. Tất nhiên các gì, những khi "đỏ đờ" lắm, tôi mới chuyển bớt tâm hân sống mùa sống, mùa chay, đón mừng những ngày lễ lớn. Những thực tình là chúng ta bao giờ tôi biết chuyển bớt sống "mùa thiêng liêng niên", mà "mùa thiêng liêng niên" mới là mùa dài nhút, là mùa chính trong năm phụng vụ cũng như trong đời sống của người Kitô hữu. "Mùa thiêng liêng niên", nhìn một cách khác, cũng chính là cái chuyển "những tình thiêng liêng" trong đời sống con người của tôi.

Tôi thiêng liêng được nghe các linh mục giảng về mùa u nghiêm Giáng Sinh, mùa u nghiêm Giáng Sinh, những ít được nghe về "mùa u nghiêm thiêng liêng niên", "mùa u nghiêm tình thiêng liêng". Nghĩ đến Chúa Kitô và suy niệm về cuộc đời của Ngài, tôi thấy Ngài đã sống "mùa u nghiêm tình thiêng liêng" đầy tận tụy tận tụy. Trong cuộc sống công khai, Chúa Kitô đã làm những phép lạ cả thế, những những chuyển kỳ lạ cả là "cả thế" trước mắt người đời, chúng ta với Ngài là Đấng Toàn Năng thì những phép lạ kỳ lạ chúng ta gì. Chúa Kitô đã chết, đã được táng trong mồ đá, và đã sống lại. Sống lại còn "cả thế" hân nếm. Những chuyển Chúa sống lại cũng chúng ta lòng trước mắt nhân, chúng ta còn với Ngài là Đấng Thiên Chúa Hằng Hữu thì chuyển kỳ lạ cũng không có gì lạ. Đôi Chúa Kitô, có lẽ chẳng là gì cả tuy là một Thiên Chúa quyền năng, mà khi chúng ta sống cuộc sống con người, Ngài đã chọn những sống kiếp sống rất tình thiêng liêng của một con người thực tại

Những tầm nhìn

Tác Giả: Châu Nguyễn

Thứ Năm, 22 Tháng 10 Năm 2009 17:11

---

những nhìn trong xã hội. Ba mươi năm sống với Thánh Giuse và Đức Mẹ, Chúa Kitô chúng ta có gì là lòng trắc ẩn hàng và người hàng xóm, trở nên Chúa "đi lạc" rồi sau đó được và giảng Thánh Kinh giữa các đường tiến sĩ trong đời thánh. Chúa Kitô đã sống cuộc sống những nhìn và thấy trở nên và nhìn thấy những sống vì các tầm nhìn trong đời người và đời đời trên trái đất, để khám phá ra một giá trị cao quý trong những sống vì các tầm nhìn này. Chính vì thế mà Chúa Kitô trở nên phi thường, đúng như ý nghĩa câu nói của một nhà tu: "Tôi cũng sống làm những sống vì các tầm nhìn để trở nên phi thường" Đó là bài học lớn cho tôi để tôi sống đời tầm nhìn của mình cho có giá trị. Tôi nghĩ, nếu bây giờ liên lạc được với cô bạn cũ, tôi sẽ kể cho cô nghe về "cuộc sống tầm nhìn rồi phi thường" của Chúa Kitô, mặc dù cô là một Phật tử, đó là cách tôi muốn dùng để trả lời cho một câu hỏi cô viết sau tầm nhìn tôi năm nào; một câu hỏi mà tôi biết nó không hề có chút ý nghĩa nào của sự bị quan hay của một lời than thở.

Một ngày nào đó, nếu các con tôi hỏi tôi: "Đời bạn, bạn đã làm được gì phi thường?" Tôi mong rằng mình có thể trả lời các con mà không xấu hổ, vì đã trả lời một cách chân thành: "Bạn đã làm được một vài phi thường, mà vài phi thường này kéo dài trong suốt cuộc đời của bạn, là bạn đã sống thật trở nên và cuộc đời được kết bằng một chuỗi những chuyển tầm nhìn."